

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Югары Кәминкә авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районының
«Югары Кәминкә авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү
проекты турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге №131-ФЗ Федераль законның 44 статьясы, «Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2016 елның 28 декабрдәге Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» карар проектын беренче укылышта хупларга һәм ачык тыңлауларга чыгарырга

2. Мәгълүмат стендында урнаштырырга:

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге Советының әлеге карары.

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге Советы карары проекты (1 нче кушымта);

- Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» карар проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм фикер алышуда гражданнарның катнашуы тәртибе (2 нче кушымта);

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткәрү тәртибе (3 нче кушымта).

3. «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советы карары проекты буенча 2023 елның 17 июлендә 14:00 сәгатәтә «Югары Кәминкә төп гомуми белем бирү мәктәбе» МББУ бинасында түбәндәге адрес буенча ачык тыңлаулар үткәрергә: Югары Кәминкә авылы, Дуслык урамы, 8 нче йорт.

4. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Уставына кергән тәкъдимнәрне, үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркем төзәргә түбәндәге составта:

1. Минһажев Мингали Нургали улы - Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге башлыгы.

2. Муксинова Гөлһаз Фазыл кызы - Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары.

3. Вафина Ландыш Хамәтвәҗи кызы - Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Башкарма комитетының әйдәп баручы белгече.

5. Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советының эшче төркеменә ачык тыңлауларда әйтелгән һәм фикер алышу барышында килгән тәкъдимнәрне исәпкә алып, карар проектын эшләп бетерергә һәм авыл җирлеге Советы сессиясенә карауга кертәргә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз җаваплылыгымда калдырам.

Югары Кәминкә авыл җирлеге
башлыгы, Совет рәисе

К.М.Гыйләҗев

**«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының
Югары Кәминкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмэләр кергү турында» Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районының Югары Кәминкә авыл жирлеге
Советы карары проекты**

1. «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Югары Кәминкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына түбәндәге үзгәрешләрне һәм өстәмэләрне кертергә:

1.1. 5 статьяны түбәндәге эчтәлектәге пунктча белән тулыландырырга: «21) Федераль закон нигезендә торак пункт ихтыяжлары өчен ясалма жир участкалары булдыру өчен кирәкле эшләрнең үтәлешен тәэмин итү».

1.2. 30 нчы статьяның 3 нче пунктың яңа редакциядә бәян итәргә: Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы жирлек Советы депутаты хокуклы түгел: «1) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы белән идарә итүдә, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек ияләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яки гомуми жыйылышында түләүсез нигездә катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы белән идарә итүдә катнашудан тыш, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек хужалары ширкәтнең съездында (конференциясендә) яки гомуми жыйылышында катнашудан тыш) Татарстан Республикасы башлыгына (Рәисенә) алдан хәбәр итү белән, Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә;

в) «Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр советы» ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) оешманың оештыручы вәкаләтләрен Жирлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен яки муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләрне) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актларга ярашлы рәвештә Жирлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булып торган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә жирлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укуytu, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнү. Шул ук вакытта укуytu, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый;

4) идарә органнары, попечительлек яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләренәң башка органнары составына керергә, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса.».

1.3. 16 статьяның 7 өлешен түбәндәге эчтәлектәге пунктча белән тулыландырырга: «7) инициатив проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү».

1.4. 20 статьяның 1 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә: «Жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә тикшерү, жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазифаи затлары эшчәнлегә турында халыкны мәгълүматлаштыру, инициатив проектлар кертү һәм аларны карау, территориаль ижтимагый үзидарәне гәмәлгә ашыру мәсьәләләрен тикшерү өчен жирлек территориясе өлешендә гражданныр жыеннары үткәрелергә мөмкин. Гражданныр жыеннары микрорайоннар, торақ массивлар, кварталлар, урамнар, торақ йортлар буенча чакырыла».

1.5. 23 нче статьяда:

- 5 нче пунктны яңа редакциядә бәян итәргә: «5. Гражданнырны сораштыруны билгеләү турында карарны Жирлек Советы кабул итә. Гражданнырдан сораштыру үткәрү өчен Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәндәге рәсми сайты кулланылырга мөмкин. Жирлек Советының гражданнырдан сораштыру билгеләү турындагы карарында күрсәтелә:

1) сораштыруны үткәрү датасы һәм вакыт аралыгы;

2) сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителгән сорауны (сорауларны) формалаштыру;

3) сораштыру үткәрү методикасы;

4) сораштыру таблицасының формасы;

5) сораштыруда катнашучы торақ пунктта яшәүчеләрнең минималь саны;

6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәндә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты кулланып, гражданнырдан сораштыру үткәргән очракта сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.

- 7 нче пунктны яңа редакциядә бәян итәргә: «7. Гражданнырны сораштыруга әзерләү һәм үткәрү белән бәйле чараларны финанслау гәмәлгә ашырыла:

1) жирле үзидарә органнары яки Жирлектә яшәүчеләрнең инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә – Жирлек акчалары хисабына;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына - Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә».

1.6. 30 статьяда:

«-3.4 пунктны үз көчен югалткан дип санарга».

«-2.1,3.2, 3.3,7 пунктларында «Татарстан Республикасы Президенты» сүзтезмәсен «Татарстан Республикасы башлыгы (Рәис)» дип бәян итәргә.

1.7. 40 статьясының 1 пункттындагы 7 пунктчасы яңа редакциядә бәян ителергә тиеш: «7) Россия Федерациясе гражданлыгын яки Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы чит ил дәүләте гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга мөмкин, чит ил дәүләте гражданлыгы (подданлыгы) яисә яшәүгә рөхсәт яки чит ил дәүләте территориясендә Россия Федерациясе гражданының яисә Россия Федерациясе халыкара килешүе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ, әгәр Россия Федерациясенен халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;»

1.8. 46 статьясының 1 пунктының 9 пунктчасын яңа редакциядә бәян итәргә: «9) Россия Федерациясе гражданлыгын яки Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы чит ил дәүләте гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга мөмкин, чит ил дәүләте гражданлыгы (подданлыгы) яисә яшәүгә рөхсәт яки чит ил дәүләте территориясендә Россия Федерациясе гражданының яисә Россия Федерациясе халыкара килешүе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ, әгәр Россия Федерациясенен халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;»

1.9 49 нчы маддәне вәкаләтләр белән тулыландырырга:

а) 10 нчы пунктта): «-федераль закон нигезендә Жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир участоклары булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны тәмин итә».

б) 7 нче пунктта): «Россия Федерациясенен 1992 елның 7 февралендәге «Кулланучылар хокукларын яклау турында» №2300-1 законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау буенча чараларны гамәлгә ашыра».

1.10. 42 статьясындагы 1 өлешнең 2 абзацында, 46 статьясындагы 1,2 өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзтезмәсен: «Татарстан Республикасы башлыгы (Рәисе)» дип бәян итәргә.

1.11. 73 статьясының 2 пунктының 9 пунктчасын яңа редакциядә бәян итәргә: «- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) (алга таба - мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) аларның тарихи-мәдәни әһәмияте категориясенә карамастан, Россия Федерациясе законнары нигезендә».

1.12. 78 статьяның 7 пункттын түбәндәге эчтәлектәге өченче абзац белән тулыландырырга: а) «- Россия Федерациясенен милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча иҗтимагый хакимият органнары эшчәнлегенә юнәлешләрне билгеләүче документларда;»;

б) өченче - жиденче абзацларны дүртенче - сигезенче абзацлар дип санарга;

1.15. 73 статьясына «Жирлекнең муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм аның белән идарә итү» 73.1 номерын бирергә.

**«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы «Югары Кәминкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кергү турында» карар проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм фикер алышуда гражданнарның катнашуы
ТӨРТИБЕ**

1. Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы турында» карар проектына тәкъдимнәр Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: ТР, Чирмешән районы, Ибрай Каргалы авылы, Дуслык урамы, 7 нче йорт, яисә 8(84396) 2-34-16 факсы буенча язма рәвештә яисә кушып бирелә торган үрнәк нигезендә төзәтмәләр таблицасы рәвешендә:

№/№ п/п	Статья, өлеш, пункт, пунктча	Устав тексты	Уставка төзәтмәләр тексты	Төзәтмә исәпкә алынган проектның тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.Ат.ис., адрес, телефон, эш (уку) урыны)

Тәкъдимнәр эш көннәрендә Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы турында» гы карары басылып чыккан көннән бер ай эчендә 8дән 17 сәгатькә кадәр стендта урнаштыру юлы белән кабул ителә.

2. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукы белән катнашу өчен гаризалар ТР, Чирмешән районы, Ибрай Каргалы авылы, Дуслык ур., 7 нче йорт адресы буенча шәхсән яки почта аша («Устав буенча фикер алышу» яки «Гавами тыңлауларга» тамгасы белән конвертта), шулай ук 8(84396) 2-34-60 телефоннары буенча, шулай ук 8(84396) 2-34-16 факсы аша эш көннәрендә 8дән 17 сәгатькә кадәр ачык тыңлаулар үткөрү датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча бирелә һәм кабул ителә. Гражданнарның тәкъдимнәре Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советы хезмәткәрләре тарафыннан теркәлә һәм карау өчен тиешлечә авыл җирлеге Советының эшче комиссиясенә тапшырыла.

Чирмешән муниципаль районы
Югары Кәминкә авыл җирлеге Советының
2023 елның 20 июнендәге
№ 83 карарына
3 нче кушымта

**«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы
Югары Кәминкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында»
Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге
Советының карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткәрү
ТӘРТИБЕ**

1. Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» карары проекты буенча ачык тыңлаулар (алга таба - жәмәгать тыңлаулары) Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Уставына, әлеге Тәртипкә ярашлы рәвештә үткәрелә.

2. Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге Советына халык тыңлаулары уздырылганчы 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырган Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлеге халкы (алга таба - авыл халкы) үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән жәмәгать тыңлауларында катнашучылар булып тора.

3. Үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен гариза бирмичә генә авыл җирлеге Советы депутатлары, авыл җирлеге башлыгы, аның урынбасары, авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесе, район прокуроры, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының Чирмешән районндагы территорияль дәүләт хакимияте органнары һәм идарәсенең вәкаләтле вәкилләре чыгыш ясый.

4. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукыннан башка да районның барлык кызыксынган кешеләре булырга мөмкин.

5. Катнашучыларны теркәү ачык тыңлаулар башланьрга 1 сәгать кала башлана.

6. Халык алдында тыңлауларда авыл җирлеге башлыгы яки аның кушуы буенча районның җирле үзидарә органының башка вазыйфаи заты рәислек итә.

7. Ачык тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, тыңлауларны үткәрү тәртибе турында хәбәр итә.

8. Беркетмәне рәсмиләштерү, кәргән тәкъдимнәрне исәпкә алу өчен, рәислек итүче тәкъдиме буенча халык тыңлаулары секретариатына рәислек итүче һәм секретариатның ике әгъзасы сайлана.

9. Төп нотык белән авыл җирлеге Советының җирле үзидарә, Совет Регламенты, хокук тәртибе, экология һәм халыкның куркынычсызлыгы буенча даими комиссиясе карары белән вәкаләтле авыл җирлеге Советы депутаты чыгыш ясый.

10. Чыгыш хокукы белән халык тыңлауларында катнашучылар, гариза бирү вакытына карап, чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чакырыла.

11. Халык тыңлауларында катнашучыларның чыгышлары 7 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел. Рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин, әмма 2 минуттан артыкка түгел.

12. Ачык тыңлауларда катнашучылар, чыгыш тәмамланганнан соң, рәислек итүче рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

13. Халык тыңлауларында катнашучылар ачык тыңлаулар барышын өзәргә һәм үткәргүгә комачауларга хокуклы түгел.

14. Ачык тыңлаулар үткәргәндә тәртипне үтәү ачык тыңлауларда катнашу өчен мәҗбүри шарт булып тора.

15. Халык тыңлауларында катнашучылар үткәргү тәртибен бозган очракта, рәислек итүче аларны утырыш залынан чыгарып җибәрүне таләп итәргә хокуклы.

16. Чыгышлар тәмамланганнан соң, рәислек итүче ачык тыңлаулар секретариаты җитәкчесенә халык тыңлаулары барышында әйтелгән тәкъдимнәрне ачыклау өчен сүз бирә ала.

17. Халык тыңлауларында катнашучыларның барлык искәртмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә бирелә һәм ачык тыңлаулар беркетмәсенә теркәлә.

18. Халык тыңлауларының беркетмәсенә рәислек итүче кул куя һәм ул авыл җирлеге Советы материалларында билгеләнгән тәртиптә саклана.

19. Халык тыңлаулары буенча бәяләмә авыл җирлеге Советының җирле үзидарә, Совет регламенты, хокук тәртибе, экология һәм халыкның куркынычсызлыгы буенча даими комиссиясе белән әзерләнә.

20. Ачык тыңлаулар нәтиҗәләре стендларда урнаштырылу юлы белән игълан ителергә тиеш.

21. Халык тыңлауларын үткәргүне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итү авыл җирлеге Советы аппараты һәм авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан җирле бюджет хисабына башкарыла.